

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPŁĘCZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI

Cena prenumeraty: Miesięcznie z odnośnieniem do domu lub przesyłką pocztową Mk. 650, bez odnośnienia Mk. 6.
Cena pojedynczego numeru 20 fenigów.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów odświeżenie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10—2 po poł. Rękopisów nadesłanych redakcja nie wraca.

Ceny ogłoszeń: za wiersz posłowy jednosłubowy na 1 kol. 3,00 mk na II i III kol. 1 mk. 50 fen., na IV kol. 75 fen.
Ogłoszenia drobne po 20 fenigów za wiersz.

Adres Redakcji i Administracji: CZĘSTOCHOWA, al. Panny Maryi Nr 59
Telefon Nr 50. Skrzynka pocztowa Nr 25

s. p.

Stanisław Bzowski

Obywatel Ziemski.

Opatrzony św. Sakramentami po długich i ciężkich cierpieniach zmarł dnia 7 Stycznia 1920 r. przeżywszy lat 42.

Wyprowadzenie zwłok z domu przy ul. Ciemnej Nr. 90 do kościoła św. Rocha odbędzie się dnia 10 Stycznia o godzinie 9 rano, a po nabożeństwie żałobnym pogrzeb na tymże cmentarzu.

Na smutne te obrzędy zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych stroskani

żona z dziećmi.

Siewcom zwątpienia

Państwo polskie ma wielu wrogów i wszyscy ci wrogowie pragną je porzucić o rychłej. Obok Niemców i Moskali wszelkiego autoramentu, poczynając od czarnych Denikinów i Szonowych, a kończąc na ultra-czerwonych Leninach i Trockich, w tej akcji przeciwpolskiej podali sobie dłoń i nasi pobratymcy czescy, i ruscy, Litwini i żydzi.

W tych warunkach naród żywoży niepodległość mitujący zaczyna zęby i walczy niestępliwie o swe istnienie, to miejsce pod słońcem. Zaś naród spodłaty, bardziej dbający o spokój i pełny żołdak, niż o swą godność i wolność, gotów za miskę soczewicy sprzedać swe pierworodztwo, obroże sobie na kark natożyć, obcymi przybłędom uleż.

Naród polski wczoraj wyżędł z nie woli. Wczoraj jeszcze świstał nad nim bat wroga, rozlegały się przekleństwa i dławila przemoc bezwzględna, a dziś łosy dały mu miecz w rękę i budować wolne życie rozkazały.

Budować z niczego. Wszystko było w ruinie i rozprzężeniu. Ciennota, upadek moralności skutkiem długotrwałych okropności wojny, zniszczenie przemysłu, ogólne zubożenie, ne-

dza. Budować wtedy, gdy obie dłonie zajęte obroną strzechy rodzinnej przeciw zbrodniarzem i podpalaczom ze wschodu i zachodu. Budować wtedy, gdy materiału pod ręką niema, gdy trzeba go dopiero w krwawym znoju gromadzić cegła po cegle.

Wskażcie mi naród, któryby w takich warunkach rąk nie opuścił i nie poddał się biernie przeznaczeniu?

Mówicie: drożyzna, bezład, korupcja, gdyż nie dorodziście do tych swobód, których zażywamy, bo trwa jeszcze nad wami przekleństwo obcej pięści, obcej przemoc, obcego nakazu!

Ze nie możecie się pogodzić z brakami w chwili obecnej nieuniknionem i że rząd polski, który w każdej chwili o całokształt sprawy musi się troszczyć, nie uwzględniła w dostatecznej mierze interesów poszczególnych klas i zawodów — wy go szyskanujecie, wy, Polscy upadek wrożyście! A nikt nie pomysł, że spokojne i męskie znoszenie dolegliwości dzisiejszych, to właśnie

budowa przyszłego spokoju i dobrobytu, to właśnie budowa tego państwa, w którym wszystkim będzie zacisznie i dobrze, w którym Polak będzie się czuł wolnym obywatelem i panem swych losów!

Ze mimo szalonych wysiłków nieprzyjaciół niepodległa Polska trwa nadal, dowód to, że naród nasz na niepodległość zasłużył, że ją ceni i bronić ją ojczyznę co dnia, kruszą jej fundamenty, sięjąc zwątpienie w moc ducha narodu. Tesknij na równi z Niemcami, Moskalami i żydami do rządów obcych, a mocnych, któreby pędziły do pracy nahajem, ale za rubla pozwoliły na bezprawie. Nie mogą znieść nawet myśli o tem, że Polska zwolna nabiera sił, że wyrasta na potęgę.

Ludzie ci są Polakami tylko z nazwy. W rzeczywistości, skutkiem swych słów i czynów są wrogami polskości, wrogami Polski niepodległej. Sprzedają ją ojczyznę co dnia, kruszą jej fundamenty, sięjąc zwątpienie w moc ducha narodu. Tesknij na równi z Niemcami, Moskalami i żydami do rządów obcych, a mocnych, któreby pędziły do pracy nahajem, ale za rubla pozwoliły na bezprawie. Nie mogą znieść nawet myśli o tem, że Polska zwolna nabiera sił, że wyrasta na potęgę.

Próżnoby ich przekonywać! Nicch krącaż nadal. Nicch wrożą zgubę i zatracenie narodów, który w męce i znoju, krwią ociekając, ku światom dąży. Przyjdzie chwila, może jej doczekają, gdy własne dzieci przeklina pa-

mięć tych, którzy w chwilach krytycznych kamienie wolnej Polsce rzucali pod nogi. Będzie to kara straszna, ale w zupełności zasłużona.

Tymczasem zaś, mimo wszelkie wysiłki wrogów, mimo nieustanne zło-wróżbne wrzaski pepów i szakali, Polska wytrwa i zwycięży! A!

Częstochowa, 8/1 1920.

Z WIROWI WYBARZEA

Statystyka wojenna.

Wiedn Büro kor. donosi z Londynu:

Urządwo pedano do wiadomości, że Anglia podarła wojny światowej dostarczyć 5700,000 żołniersy, Kana da 41,000. Australia 415,000, Nowa Zelandja 220,000. Afryka południowa 130,000, Indje 1,401,000, inne kolonje 135,000. razem 6 664,000 żołniersy. — Poległo z tego 851,000. Rany odniosło 2,007,000 żołniersy, zagnięto, wzięto do niewoli 142,000. Armja amerykańska liczyła 2 miliony żołniersy.

Polityka amerykańska dla Ligi Narodów.

Wiedn „Telegraphen Cenzjanie“ donosi z Nowego Jorku, że za przeprowadzenie do równowagi stosunków gospodarczych w Europie trzeba będzie 30 miliardów dolarów, wszyscy uczestnicy Ligi naródów muszą być gwarantem do polszenia

środków żywności. Pełowiak jednak...

Urządzący ministerialni zdają 100 proc. podwyżki. Warszawa. Reprezentacja między...

Niemcy nie przyjmują jeszcze marki polskiej.

Warszawa. Z powodu wiadomości że Niemiecki bank państwa uszczelnia...

Przejęcie sądownictwa w Poznaniu przez Polaków.

Warszawa. Posądnictwo obwodowe urosnęło w/wzrost dalek przejęcia...

O zalogę Ententy w Gdańsku

Paryż. Z Berlina nadeszła oficjalny telegram, w którym powiadamia...

KRONIKA

Z zaobnej Karty. W ub. środę zmarł s. p. Stanisław Bzowski...

S. p. Stanisław Bzowski w zyciu wieku, bo licząc zaledwie 42 lata życia...

Niech spoczywa w spokoju!

Niepomyślne widoki aprowizacji na rok 1920.

Z kroniki towarzyskiej. W dn. 6 stycznia r. b. został pobłogosławiony...

Podziękowania. Dowództwo Baonu Zapasowego 27 p. p. składa serdeczne...

Podziękowania. Dowództwo Baonu Zapasowego 27 p. p. składa serdeczne...

Podziękowania. Dowództwo Baonu Zapasowego 27 p. p. składa serdeczne...

Podziękowania. Dowództwo Baonu Zapasowego 27 p. p. składa serdeczne...

Podziękowania. Dowództwo Baonu Zapasowego 27 p. p. składa serdeczne...

Podziękowania. Dowództwo Baonu Zapasowego 27 p. p. składa serdeczne...

Podziękowania. Dowództwo Baonu Zapasowego 27 p. p. składa serdeczne...

Podziękowania. Dowództwo Baonu Zapasowego 27 p. p. składa serdeczne...

Podziękowania. Dowództwo Baonu Zapasowego 27 p. p. składa serdeczne...

Podziękowania. Dowództwo Baonu Zapasowego 27 p. p. składa serdeczne...

słuchanie drożdżyna na artykuły pierwszej potrzeby...

Wieczornica na cele oświatowe. W sobotę, dn. 10 b. m. w sali Straży...

Wieczornica w „Polonii“. Staniem Sekcji Ochron przy Towarzystwie...

Ofiara na „Białej Krzyż“. Do zarządu Kasa Częstochowska g. „Białego Krzyża“...

W sprawie drożdżyny mięsa. O jednego z miejscowych właścicieli wędliniarzy...

W sprawie drożdżyny mięsa. O jednego z miejscowych właścicieli wędliniarzy...

W sprawie drożdżyny mięsa. O jednego z miejscowych właścicieli wędliniarzy...

W sprawie drożdżyny mięsa. O jednego z miejscowych właścicieli wędliniarzy...

W sprawie drożdżyny mięsa. O jednego z miejscowych właścicieli wędliniarzy...

W sprawie drożdżyny mięsa. O jednego z miejscowych właścicieli wędliniarzy...

W sprawie drożdżyny mięsa. O jednego z miejscowych właścicieli wędliniarzy...

W sprawie drożdżyny mięsa. O jednego z miejscowych właścicieli wędliniarzy...

W sprawie drożdżyny mięsa. O jednego z miejscowych właścicieli wędliniarzy...

W sprawie drożdżyny mięsa. O jednego z miejscowych właścicieli wędliniarzy...

W sprawie drożdżyny mięsa. O jednego z miejscowych właścicieli wędliniarzy...

W sprawie drożdżyny mięsa. O jednego z miejscowych właścicieli wędliniarzy...

W sprawie drożdżyny mięsa. O jednego z miejscowych właścicieli wędliniarzy...

W sprawie drożdżyny mięsa. O jednego z miejscowych właścicieli wędliniarzy...

W sprawie drożdżyny mięsa. O jednego z miejscowych właścicieli wędliniarzy...

W sprawie drożdżyny mięsa. O jednego z miejscowych właścicieli wędliniarzy...

W sprawie drożdżyny mięsa. O jednego z miejscowych właścicieli wędliniarzy...

W sprawie drożdżyny mięsa. O jednego z miejscowych właścicieli wędliniarzy...

W sprawie drożdżyny mięsa. O jednego z miejscowych właścicieli wędliniarzy...

W sprawie drożdżyny mięsa. O jednego z miejscowych właścicieli wędliniarzy...

W sprawie drożdżyny mięsa. O jednego z miejscowych właścicieli wędliniarzy...

W sprawie drożdżyny mięsa. O jednego z miejscowych właścicieli wędliniarzy...

Wszystkim, którzy nam okazali tyle serca z powodu zgonu córki i siostry naszej Dr. med. Natalji Neufeldówny

ś. † p. ALEKSANDER ANDREJEW Długoletni Sekretarz Um. Popów i Hut Stara

ostatnie wiadomości. Port gdański przejdzie pod zarząd polski. Przetawiciel Jugosławii w Warszawie.

Wielka Zabawa. W dniu 11 Stycznia 1920 r. odbędzie się w Herbach Polskich w Sali dworca Kolejowego Wielka Zabawa

Model na bohaterkę. MONOLOG. Po przedstawieniu gra w poczęści i taniec.

Dr. Ginn. W. Szudejko. Zawiadania niniejszem p. p. Rodzicom uczniów i rodziców, że wznowienie lekcyj nastąpi w dniu 12 b. m. t. j. w poniedziałek.

Teatr „ODEON”

Program od czwartku 8-go do poniedziałku 12-go stycznia 1920

NIEBYWAŁA SENSACJA!

pierwszy raz **POLA NEGRI** w farsie

„Szenowni Państwo! Jeśli wola,
Stachajcie, co Wam powie Pola!
Dotychczas grałam tylko liżne
Poważne rzeczy dramatyczne,
Leż dzisiaj, pierwszy raz
Choć oto bawił Was
Śmiech śmiech rozetrzmi ohochoy
Aż żyż zaleją Wam oczy”.

„HRABINA RONDOLI”

najwspanialsza farsa sezonu w 6-ciu wielkich aktach, partnerem POLI NEGRI—uлюбieniec publiczności... HARRY LIEDTKE

Anonsi: Wkrótce ostatnia nowość **Pasterbica** Wielki dramat zyciowy w 6 ciu aktach ze słynną z urody i gry **LEDĄ NOWĄ** w roli głównej.

Teatr PARYSKI

Program od Wtorku 6-go Stycznia 1920 roku i dni następnych.

II-ga **SERJA** (DOKOŃCZENIE)

J'ACCUSE...

OSKARŻAM...

Największa tragedia współczesna w 7 wielkich aktach. Autor i reżyser ABEL GANCE.

Obraz wytwórni Br. PATHE w Paryżu.

POCZĄTEK PRZEDSTAWIEŃ W DNI POWSZEDNIE O GODZINIE 5-ej, 7-ej i 9 WIECZOREM W ŚWIĘTA
i NIEDZIELE O GODZINIE 3-ej, 5-ej, 7-ej i 9 WIECZOREM.

Orkiestra Sekret Artystyczny pod dyr.
p. **JERZEGO BURSIKA**

CENY MIEJSC: W łoży kupon 6 mk.. Krzesło
parterowe 4 mk. 50 f., Miejsca na galerji 3 mk.

Uprasza się Sz. Publiczność o punk-
tualne przybywanie w oznaczonych
godzinach.

A N O N S! Wkrótce demonstrowany będzie głośny obraz p. t. „DZIEJE GRZECHU” Żeromskiego.

KURSY BUCHALTERYJNE **E. Zalcmanówny**

Przyjmują zapisy do nowego kompletu.)
Wykłady rozpoczynają się 15 Stycznia. Zapisy tylko do 10 Stycznia włącznie.)
Szkoła 7.

Inż. W. Kukliński i K. Deloff DOM TECHNICZNO-HANDLOWY

Częstochowa, ul. Dojazd Nr 9. — Telefon Nr 80.
Motory ropowe, motory elektryczne, artykuły techniczne i elektrotechniczne.
Siłnice na silniki benzynowe, olejowe, maszynowe, gazowe, cylindrowe i samochodowe.
Dobre wykończenie parów, kotłowni, pomp, rur, wentylatorów, balonów, t. t.
Oryginalne urządzenia wirówki do mleka „Omni”.

Składajmy ofiary na Czerwony Krzyż.

Redaktor i wydawca F. D. Wilkoszewski.

Budowa domu Polskich Związków Zawodowych w Warszawie.

Czyniąc zadość potrzebie, która się z dniem każdym silniej daje odczuwać, postanowiła Rada Polskich Związków Zawodowych w Warszawie przystąpić do szerokiej akcji w celu wzniesienia lub nabycia własnego Domu Zawodowego w stolicy kraju. Przystępując coraz szerzej rozmiary działalności Polskich Związków Zawodowych wymaga posiadania siedziby, odpowiednio przystosowanej do potrzeb polskiego ruchu zawodowego i niezależnej od niedogodnych i zmiennych warunków komornianych.

W interesie Polskich Związków Zawodowych istnieje już dawno twój dawny na cel wymieniony naderżony, obecnie zaś podjęta będzie jaknajenergiczniejsza akcja zbliżeniowa w celu zgromadzenia dalszych niezbędnych funduszy. Utworzone jest stowarzyszenie w Związku specjalnego podatku na rzecz Domu Zawodowego, wypuszczenie potyczki wewnętrznej, zorganizowanie różnych przedsięwzięć dochodowych i szerszych innych

środków które przyspieszą użyczenie wrodzonego planu. W stosownej tej chwili władze Polskich Związków Zawodowych wyciągają się do organów państwowych i ministerialnych oraz do osób, rozumiejących potrzebę i doniosłość polskiego ruchu zawodowego i popierających sprawę.

Całą akcją zajmuje się wybrana prezydium Pol. Związ. Zawodowych specjalna Komisja Budowy Domu Zawodowego, złożona z osób następujących:

G. Słon (przewodniczący), J. Łowicki (skarbnik), A. Zejler (sekretarz), inż. Antoni Wierzbicki, J. Dziekorski, J. Gacki, J. Słucki, I. Radziński, A. Waszewska, oraz kandydaci: poseł Waszkiewicz, mec. Winiarski, C. Lagiewski.

Adres Komisji Warszawa, Elektoralna 10 w lokalu Rady Polskich Związków Zawodowych, do kąd należy skierować wszelkie korespondencje i składki.

Polskie Związki Zawodowe
Zarząd Okręgowy

Dr. R. Schukki
CHOROBY OCZU
powrót z Moskwy i przyjęcie od 1. paż-
dziernika, Al. Dąbrowskiego 3.

Kierownik literacki Jan Bort